

Sandefjord, 19. desember 2014: Vedtak i sak 190-2014.

Klager: NN

Innklaget: Lindorff AS, 7485 Trondheim.

Saken gjelder: Om utsendelse av kravbrev uten angitt betalingsfrist er i strid med inkassolovgivningen. Om betalingsoppfordringen er i samsvar med gjeldende regelverk.

Thor Dahls gt. 1 A
Postboks 311, 3201 Sandefjord
Tlf.: 33 46 56 57 . Faks: 33 46 93 13
E-Mail: post@inkassoklagenemnda.no
Bankgiro: 2490.56.30748
Org.nr.: 971 317 612
www..inkassoklagenemnda.no

1. Kravet.

Kravet gjelder et ubetalt fakturakrav fra XX. Kravet på kr 421 forfalt til betaling 16.06.14.

2. Saksforholdet.

Da kravet ikke ble betalt til forfall, sendte innklagede, på vegne av fordringshaver, inkassovarsel 08.07.14. Da kravet fortsatt ikke var betalt da betalingsfristen i inkasovarslet var utløpt, ble saken overført til inkasso 25.07.14. Betalingsoppfordring tillagt inkassosalær etter lett sats ble sendt 29.07.14. Betalingsfristen var 12.08.14.

Klager betalte kr 487,41 den 30.07.14, dagen etter at betalingsoppfordringen var sendt. Beløpet var identisk med kravet i inkasovarslet. Innklagede sendte kravbrevet "Purring på restbeløp" den 13.08.14, dagen etter at betalingsfristen i betalingsoppfordringen var utløpt. Brevets tekst lød: "Viser til mottatt betaling. For å unngå videre pågang i saken ber vi om at restbeløpet innbetales på vedlagte giro ved mottak av dette brev." Klager betalte kr 258,41 den 22.08.14. Beløpet svarte til sum restkrav oppgitt i brev 13.08.14 fra innklagede.

Klager tilskrev Inkassoklagenemnda i e-post 22.09.14. Han ønsket Inkassoklagenemndas vurdering av "lovligheten ved å sende en purring uten betalingsfrist, noe som kan få økonomiske følger ved en "imaginær" betalingsfrist". Som vedlegg fulgte kopi av en lengre e-post korrespondanse mellom klager og innklagede.

Sekretariatet for Inkassoklagenemnda oversendte klagen til innklagede for uttalelse. I sitt tilsvaret til Inkassoklagenemnda opprettholdt innklagede kravet på inkassokostnadene under henvisning til at fullt oppgjør ikke skjedde innen fristen. Kopi av inkassovarsel, betaling og "purring på restbeløp" ble sendt i brev 20.10.14.

3. Partenes anførsler.

Klager anfører at det er vanskelig å forholde seg til en faktura uten betalingsfrist, men som kan utløse økonomiske konsekvenser. Innklagede er oppfordret til å fremlegge relevant informasjon fra lovdata som viser at en purring uten betalingsfrist kan anses som et gyldig dokument, uten at dette er mottatt. Innbetalt salær kreves tilbakebetalt dersom purringen er feil. Det anføres at det ikke er inngått noen avtale om at restkravet skulle betales 18.08.14, slik innklagede hevder.

Innklagede anfører at saken ikke er behandlet i strid med god inkassokikk.

Det anføres at salæret er berettiget da fullt oppgjør ikke skjedde innen fristen. Det er lovpålagt å sende faktura, inkassovarsel og betalingsoppfordring. I betalingsoppfordringen står det: Unnlatt betaling kan føre til ytterligere kostnader og rettslig innfordring. Oversettes betalingsfristen i inkassoforskriftens § 2-3, økes salæret. Vi sendte purring på restbeløp når betalingsfrist ikke ble overholdt. Det kreves ingen lovhjemmel da det er opplyst om frister i tidligere brev. Videre pågang i denne saken ville vært at salæret økte iht opplysninger gitt i betalingsoppfordring. Fristen i betalingsoppfordring var utløpt, derfor ba vi om betaling ved mottak av brev.

4. Inkassoklagenemndas syn på saken.

Saken ble behandlet i fulltallig nemndsmøte 24. november 2014. Vedtak ble fattet med følgende begrunnelse:

Etter inkassoloven § 22 og avtale mellom Norske Inkassobyråers Forening og Forbrukerrådet av 20. februar 2003 om klagenemnd for inkassotjenester behandler Inkassoklagenemnda klage på inkassoselskaper i forbindelse med tvist om forpliktelser etter inkassoloven.

Inkassoloven § 17 første ledd bestemmer at skyldneren plikter å erstatte fordringshaverens nødvendige kostnader ved utenrettslig inndrivning. Det følger imidlertid av § 17 fjerde ledd at kostnadene ikke kan kreves erstattet dersom inkassator har opptrådt i strid med god inkassoskikk eller reglene i blant annet § 10 er overtrådt.

Nemnda har først vurdert om innklagedes brev "Purring på restbeløp" strider mot gjeldende regelverk. Inkassoklagenemnda legger til grunn at purringen er sendt etter at inkasso var iverksatt og betalingsfristen i betalingsoppfordringen var utløpt. Purrebrev som dette er ikke regulert i inkassolovgivningen, slik tilfellet er for inkassovarsel og betalingsoppfordring (inkassoloven §§9 og 10) der lovgiver har stilt som krav at det skal gis 14 dager betalingsfrist.

Så langt nemnda kjenner til, er det ingen relevant rettspraksis som løser dette spørsmålet. Finanstilsynet har i sin tilsynspraksis uttalt at selv om slike kravbrev ikke er direkte regulert i inkassoloven, må de være i samsvar med god inkassoskikk, jf. særlig § 8 annet ledd, som setter forbud mot bruk av inkassometoder som utsetter noen for urimelig påtrykk, skade eller ulempe. Dersom skyldner gis en frist i et kravbrev, må fristen være lang nok til at skyldner har en reell mulighet til å gjøre opp for seg. Tilsynet uttaler videre at det vil kunne utgjøre et unødige påtrykk å sette en frist som er så kort at den er umulig for skyldner å etterkomme. Tilsynet viser til at det vil avhenge av konkrete omstendigheter i hver enkelt sak hvor lang betalingsfrist det bør gis for at denne skal være i samsvar med god inkassoskikk, men at det etter tilsynets mening vil være i strid med god inkassoskikk å sette betalingsfristen til 5 dager etter mindre, eventuelt "straks".

Da klager nådde fram på annet grunnlag tok ikke Inkassoklagenemnda i sak 5-2014 endelig stilling til om innklagedes purrebrev var i strid med god inkassoskikk. Nemnda uttalte likevel at det ikke skal mye til før slike kravbrev vil bli ansett som stridende mot god inkassoskikk. I saken som da var til behandling hadde innklagede sendt en purring åtte dager etter kravets forfall, med krav om betaling omgående dersom klager ønsket å unngå inkassovarsel og gebyr. Inkassovarselet var ikke sendt før syv dager etter dateringen av purrebrevet.

I nærværende sak ble purringen sendt som en påminnelse om at det gjensto et udekket krav. Klager hadde betalt hovedkrav, renter og purregebyr etter at kravet var oversendt til inkasso og inkassoomkostninger var påløpt. I betalingsoppfordringen var klager informert om konsekvensene ved manglende betaling innen gitt betalingsfrist, herunder at salæret kunne øke. Innklagede sendte en purring på restbeløpet, som besto av differansen mellom påløpt salær og betalt purregebyr, dagen etter utløpet av betalingsfristen i betalingsoppfordringen. Klager ble varslet om at restbeløpet måtte betales "ved mottak av dette brev" for å "unngå videre pågang". Når innklagede skriver "videre pågang" legges det til grunn at innklagede mener nye innfordringstiltak.

Når det gjelder synet på de rettslige vurderinger som Finanstilsynet har lagt til grunn i sin tilsynspraksis, har nemnda delt seg i et flertall og et mindretallet.

Flertallet, nemndas leder og de to representantene for inkassobransjen, har følgende syn:

Etter flertallets oppfatning betyr det lite fra eller til om brevet 13.08.14 er begrunnet med at betaling vil hindre videre pågang. Det avgjørende spørsmål er om betalingsfristen – betaling "ved mottak av dette brev" – tilfredsstillende de krav inkassoloven stiller. Loven angir ikke noen frist for slike brev. Det er, så vidt flertallet

vet, heller ikke sagt noe om hvilke frister som bør gjelde for slik brev i lovens forarbeider. Også flertallet legger vekt på tilsynspraksis. I fremlagte tilsynsrapporter benytter Finanstilsynet som begrunnelse for at det må gis en frist, at skyldneren må få "rimelig mulighet for å områ seg", jf. blant annet tilsynsrapport 19.05.11 (ref. 11/1580). Formuleringen peker hen på tilsvarende formulering i lovens forarbeider, blant annet i Justisdepartementets syn på fristen i et inkassovarsel inntatt i Ot. Prp. nr.2 (1987-88) side 40 der departementet uttaler følgende: "Departementet har kommet til at særlig fristen i inkassovarslet bør gi skyldneren en viss omringstid før inkasso iverksettes." At tilsynspraksis er forankret i denne rettskilde kommer for øvrig eksplisitt til syne i en tilsynsrapport datert 12.05.13 der Finanstilsynet uttaler: "Videre følger det av inkassolovens forarbeider (NOU 1983:8 s. 40) når det gjelder lovpålagte kravbrev, at betalingsfristen skal være så lang at skyldner har reell mulighet til å gjøre opp for seg. Etter Finanstilsynets oppfatning vil det samme hensynet gjøre seg gjeldende ved ekstra kravbrev. " Flertallet er uenig med tilsynet i at spørsmålet om frist for ekstra kravbrev kan forankres i disse motivuttalelsene, idet overføringsverdien av disse uttalelsene er liten. At man trenger tid for å kunne områ seg etter å ha mottatt inkassovarsel er etter flertallets syn særlig begrunnet i behovet for å vurdere om man skal fremsette innsigelse mot kravet, men dette hensyn gjør seg ikke gjeldende med samme tyngde når man har mottatt inkassovarsel med 14 dagers frist og i dette tilfellet også betalingsoppfordring med oppfordring til å komme med eventuelle innsigelser innen en ny frist på 14 dager.

Spørsmålet om slike kravbrevs frist for betaling må derfor etter flertallets syn utelukkende avgjøres etter en konkret helhetsvurdering av om den satte frist er i tråd med god inkassoskikk, jf. inkassoloven § 8. Bestemmelsen, som angir en rettslig standard, innebærer at det må foretas en drøftelse i hvert enkelt tilfelle der man foretar en avveining mellom hensynet til effektiv inkasso på den ene siden og hensynet til skyldnerens interesser på den annen side. Flertallet slutter seg i så måte til det som fremholdes av Ernst Moe m.fl. på side 57 i Inkassoloven, kommentarutgave om at de sterkeste midlene ikke bør tas i bruk så lenge det er grunn til å anta at de mer lempelige vil føre til samme resultat. Og videre samme sted om at ikke ethvert inkassotiltak som utsetter skyldneren for påtrykk, skade eller ulempe, er i strid med god inkassoskikk.

Når det gjelder de konkrete omstendigheter i denne saken, peker flertallet på at skyldneren ved første delbetaling hadde oversittet fristen i inkassovarslet. Skyldneren mottok så, samme dag eller kort tid etter, betalingsoppfordringen og hadde da frist helt frem til 12.08.14 med å betale resten. Restbeløpet ble ikke betalt innen fristen, og innklagede sendte dagen etter det omstridte varselbrev. Etter flertallets syn innebar kravbrevet et mindre inngripende tiltak enn det som hadde vært det nærliggende alternativet – varsel om rettslig pågang. Betaling av restbeløpet skjedde først 22.08.14, uten at inkassator i mellomtiden foretok ytterligere skritt, noe som etter flertallets syn viser at det ikke var meningen at den satte frist skulle forstås bokstavelig. Hensynet til effektiv inkasso må under disse omstendigheter gå foran hensynet til skyldneren som ikke betalte til forfall, ikke innen fristen i inkassovarslet og heller ikke restbeløpet – inkassosalæret – innen fristen i betalingsoppfordringen. Dette til tross for at skyldneren hadde erkjent hovedkravet ved å betale det uten forbehold.

Flertallet er under disse omstendigheter kommet til at innklagede ikke har handlet i strid med god inkassoskikk ved å sende det omstridte brevet.

Nemndas mindretall, de to representantene for forbrukerne, legger avgjørende vekt på Finanstilsynets syn slik det er kommet til uttrykk i flere tilsynsrapporter og mener at utgangspunktet må være at skyldneren har krav på en viss frist for å kunne områ seg når han mottar varselbrev utenom de som er direkte regulert i loven.

Mindretallet er imidlertid av den oppfatning at det ikke kan gjelde i ethvert tilfelle. Der det for eksempel allerede er varslede, løpende frister som gjelder, kan det, etter mindretallets mening, ikke stride mot god inkassoskikk å sende velmenende purringer for å minne om gjenstående krav. Konsekvensen av en for streng praktisering vil kunne medføre at fordringshaver/inkassator avstår fra å sende slik purringer, men i stedet sitter passivt å venter på at ytterligere salær vil påløpe og nye tiltak kan iverksettes.

Mindretallet er i dette konkrete tilfellet kommet til at innklagede ved å sende en purring der det kreves betaling straks, sammenholdt med at det er varslet om konsekvenser som mindretallet ikke ser det er grunnlag for uten ytterligere varsling, har utsatt klager for et urimelig påtrykk, i strid med god inkassoskikk.

Nemnda har av eget tiltak vurdert innklagedes betalingsoppfordring opp mot gjeldende regelverk.

Etter § 10 skal betalingsoppfordringen angi at unnlatt betaling kan føre til ytterligere kostnader for skyldneren og til rettslig inndrivning. I NOU 1983:8 er kravene til spesifisering omhandlet. Det fremgår at det ikke kan kreves at det presist angis hvilke kostnader som vil påløpe. Det er tilstrekkelig å nevne at det vil påløpe ytterligere kostnader som kan bli belastet skyldneren. Det presiseres at det ikke under noen omstendighet må oppgis uriktig høye kostnader eller gis inntrykk av at dette er kostnader skyldneren må bære uavhengig av sakens utfall. Finanstilsynet har i sin tilsynspraksis innrettet seg etter dette, og har også lagt til grunn at verken inkassovarsel eller betalingsoppfordring uforbeholdent skal gi uttrykk for at det vil påløpe inkassokostnader (etter lett eller tung sats) ved unnlatt betaling innen de lovpålagte frister. Begrunnelsen er at en skyldner som fremmer innsigelser mot kravet som han har rimelig grunn til å få vurdert, ikke er erstatningspliktig.

Etter nemndas samlede syn er innklagedes betalingsoppfordring formulert på en slik måte at det kan oppfattes slik at skyldneren, uten videre, påføres tungt salær dersom betaling ikke skjer innen den angitte frist. Det vises særlig til at det i betalingsoppfordringen uttales at "Oversittes betalingsfristen i inkassofordkriftens § 2-3, økes salæret". Nemnda mener at formuleringen er i strid med inkassoloven § 10 slik Finanstilsynet og Inkassoklagenemnda forstår denne bestemmelsen, og at formuleringen følgelig er egnet til å øke betalingspresset og utsette klager for urimelig påtrykk, jf. inkassoloven § 8 annet ledd.

Klagen har etter dette ført frem, og klager plikter ikke å erstatte fordringshavers inkassoomkostninger.

Vedtaket er avsagt med den dissens som er angitt ovenfor når det gjelder synet på fristen i varselbrevet, men er for øvrig enstemmig.

5. Vedtak:

Klager gis medhold og innklagede plikter å tilbakebetale de utenrettslige inkassoomkostningene.

Rune Jensen
Leder Inkassoklagenemnda

